

Digital kompetanseplan for elever

Voksen skole

2014/2015

Innholdsfortegnelse

2014/2015	1
ANSVARSDDELING FOR Å REALISERE PLANEN	3
Ledelsen:	3
Rektor:.....	3
IKT-ansvarlige:	3
Teknisk ansvarlig:.....	3
Webansvarlig / Fronteradministrator:	3
Bibliotekar.....	3
Innledning	4
Læreplan i norsk	4
Læreplan i naturfag	4
Læreplan i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap (RLE).....	4
Læreplan i engelsk	4
Læreplan i fremmedspråk	4
Læreplan i samfunnsfag	4
Læreplan i kunst og håndverk.....	5
Læreplan i musikk.....	5
Læreplan i mat og helse	5
Læreplan i kroppsøving	5
Læreplan i matematikk	5
Læreplan i elevrådsarbeid.....	5
Læringsmål for de forskjellige trinnene.....	6
1. – 2. trinnsnivå	6
1.trinn.....	6
2. trinn	6
3. og 4. trinn	6
3. trinn	6
4. trinn	7
5. trinn.....	7
6. trinn.....	7
7. trinn.....	8
Spesialklassene	8

ANSVARSDDELING FOR Å REALISERE PLANEN

Ledelsen:

- Ledelsen har hovedansvar for oppfølging og informasjon om planen i teamene og til nye lærere.

Rektor:

- Legge til rette for intern og ekstern etterutdanning av lærerne i forhold til årsplanene for IKT og lærernes egen kompetanseutviklingsplan.
- Gjennomføre koordineringsmøter mellom rektor, IKT-leverandører og systemansvarlig på skolen.
- Tilrettelegge organisering av læringsarbeidet på alternative måter.
- Søke og finne tilstrekkelig økonomisk handlingsrom til å videreutvikle og vedlikeholde IKT-satsingen ved skolen.
- Se til at elevene får en overordnet IKT-opplæring etter vedtatte planer.
- Sørge for at elevene kan bruke internett, Fronter og pedagogisk programvare der dette er naturlig.

IKT-ansvarlige:

Teknisk ansvarlig:

- Være systemansvarlig for administrasjonens ansatte.
- Delta i koordineringsmøter mellom rektor og IKT-leverandører.
- Veiledning og brukerstøtte til kontor og ledelse etter kapasitet og avtale.
- Bistå rektor i å legge forholdene til rette for at IKT-planen skal kunne gjennomføres.
- Bistå lærerne i grunnleggende IKT-opplæring samt sentral pedagogisk programvare.
- Foreslå innkjøp av spesialpedagogisk programvare i samarbeid med sosiallærer.
- Holde lærerne informert om aktuell programvare og IKT-verktøy.
- Oppgradere brukere i BAS og importere nye elever og lærere fra SATS.

Webansvarlig / Fronteradministrator:

- Lage justert struktur og layout for skolens hjemmesider i samråd med rektor og i samsvar med UDE's overordnede føringer.
- Stå for oppdatering av skolens hjemmeside.
- Delta i koordineringsmøter mellom rektor og IKT-leverandører.
- Oppdatere den til hver tid gjeldende IKT-plan.
- I samarbeid med rektor lage gjennomføringsplan for den pedagogiske delen av IKT-planen og rapportere tjenestevei.
- Bistå rektor i å legge forholdene til rette for at IKT-planen skal kunne gjennomføres.
- Bistå lærerne i grunnleggende IKT-opplæring samt sentral pedagogisk programvare.
- Holde lærerne informert om aktuell programvare og IKT-verktøy.

Bibliotekar

- Bistå elevene når de arbeider IKT-basert på egen hånd.
- Veilede elever i bruk av Internett ved behov.

- Skal kunne bruke Mikromark, både søkemotoren og databasene.
- Sørge for at alle elever kjenner til Websøk i biblioteksdata-basen

Innledning

All opplæring i bruk av digitale verktøy må ha sitt utspring i Kunnskapsløftet og skolens fag- og temaplaner. Vi har derfor samlet en oversikt over det viktigste av det som står om digital kompetanse under læreplanen for de forskjellige fagene.

Læreplan i norsk

Å kunne bruke digitale verktøy i norsk er nødvendig for å mestre nye tekstformer og uttrykk. Dette åpner for nye læringsarenaer og gir nye muligheter i lese- og skriveopplæringen, i produksjon, komponering og redigering av tekster. I denne sammenheng er det viktig å utvikle evne til kritisk vurdering og bruk av kilder. Bruk av digitale verktøy kan støtte og utvikle elevenes kommunikasjonsferdigheter og presentasjoner.

Læreplan i naturfag

Å kunne bruke digitale verktøy i naturfag dreier seg om å kunne benytte slike verktøy til utforskning, måling, visualisering, simulering, registrering, dokumentasjon og publisering ved forsøk og i feltarbeid. For å stimulere kreativitet, levendegjøre og visualisere naturfaglige problemstillinger er digitale animasjoner, simuleringer og spill gode hjelpemidler. Kritisk vurdering av nettbasert naturfaglig informasjon styrker arbeidet med faget. De digitale kommunikasjonssystemene gir muligheter for å drøfte naturfaglige problemstillinger.

Læreplan i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap (RLE)

Å kunne bruke digitale verktøy i RLE er en hjelp til å utforske religioner og livssyn for å finne ulike presentasjoner og perspektiver. En viktig ferdighet er å kunne benytte digitalt tilgjengelig materiale, som bilder, tekster, musikk og film på måter som forener kreativitet med kildekritisk bevissthet. Digitale medier gir nye muligheter for kommunikasjon og dialog om religioner og livssyn. Disse mediene gir også muligheter for bred tilgang til materiale om aktuelle etiske problemstillinger.

Læreplan i engelsk

Å kunne bruke digitale verktøy i engelsk gir mulighet for autentisk bruk av språket og åpner for flere læringsarenaer for faget. Engelskspråklig kompetanse er i mange tilfeller en forutsetning for å kunne ta i bruk digitale verktøy. Samtidig kan bruk av digitale verktøy bidra til utvikling av engelsk språkkompetanse. Kildekritikk, opphavsrett og personvern er sentrale områder i digitale sammenhenger som også inngår i engelskfaget.

Læreplan i fremmedspråk

Å kunne bruke digitale verktøy i fremmedspråk bidrar til å utvide læringsarenaen for faget og tilfører læringsprosessen verdifulle dimensjoner gjennom muligheter for møte med autentisk språk og anvendelse av språket i autentiske kommunikasjonssituasjoner. Kildekritikk, opphavsrett og personvern er sentrale områder i digitale sammenhenger som også inngår i fremmedspråk.

Læreplan i samfunnsfag

Å kunne bruke digitale verktøy i samfunnsfag inneber å gjøre berekninger, søkje etter informasjon, utforske nettstader, utøve kildekritikk og nettvett og velje ut relevant informasjon om faglege tema. Digitale ferdigheter vil òg seie å vere orientert om personvern og opphavsrett, og kunne bruke og følgje reglar og normer som gjeld for internettbasert kommunikasjon. Å bruke digitale kommunikasjons- og samarbeidsreiskapar inneber å utarbeide, presentere og publisere eigne og felles multimediale produkt, kommunisere og samarbeide med elevar frå andre skular og land.

Læreplan i kunst og håndverk

Å kunne bruke digitale verktøy i kunst og håndverk er viktig for å søke informasjon og for selv å produsere informasjon i tekst og bilder. Produksjon av digitale bilder står sentralt i elevenes arbeid med foto, skanning, animasjon, film og video. I denne sammenheng inngår holdninger til kildekritikk, personvern og kjennskap til regler om opphavsrett. Multimedier inngår i presentasjon av egne og andres arbeid. Kunnskap om estetiske og digitale virkemidler er avgjørende for bevisst kommunikasjon.

Læreplan i musikk

Å kunne bruke digitale verktøy i musikk dreier seg om utvikling av musikkteknologisk kompetanse knyttet både til lytting, musisering og komponering. I musikkfaget inngår blant annet bruk av opptaksutstyr og musikkprogram for å sette sammen og manipulere lyd til egne komposisjoner. I denne sammenheng inngår også kjennskap til kildekritikk og kunnskap om opphavsrett knyttet til slik bruk av musikk.

Læreplan i mat og helse

Å kunne bruke digitale verktøy i mat og helse gjør det mulig å søke etter informasjon, sammenlikne og vurdere næringsinnhold og presentere fagleg innhold.

Læreplan i kroppsøving

Å kunne bruke digitale verktøy i kroppsøving er viktig når ein skal hente inn informasjon for å planlegge aktivitetar, dokumentere og rapportere.

Læreplan i matematikk

Å kunne bruke digitale verktøy i matematikk handlar om å bruke slike verktøy til spel, utforsking, visualisering og publisering. Det handlar òg om å kjenne til, bruke og vurdere digitale hjelpemiddel til problemløysing, simulering og modellering. I tillegg er det viktig å finne informasjon, analysere, behandle og presentere data med høvelege hjelpemiddel, og vere kritisk til kjelder, analysar og resultat.

Læreplan i elevrådsarbeid

Å kunne bruke digitale verktøy i elevrådsarbeid innebærer å utforske nettsteder, gjennomføre informasjonssøk, utøve kildekritikk og nettvett og velge relevant informasjon i faget. Bruk av digitale verktøy inkluderer digital presentasjon, publisering og kommunikasjon.

Læringsmål for de forskjellige trinnene

1. – 2. trinntrinn

1. trinn

- Bli kjent med maskinene, slå av og på, og få skjermen til å lyse.
- Lære/bli kjent med måten man logger seg på maskinen.
- Bli kjent med tastaturet.
- Åpne **Word**, velge skriftstørrelse, skrive bokstaver, skrive ord, skrive setninger og tekst fra "Min Første Lesebok", lære å bruke mellomrom, linjeskift og punktum.
- Lagre/lukke dokumenter, åpne dokumenter, skrive ut, ved veiledning, og bruke synlige verktøy (📁 ✕ 📄 🖨️).
- Lære enkle funksjoner i "Paint" og lage tegninger.
- Kunne bruke pedagogiske programmer i norsk og matematikk via fronterrommet sitt.

2. trinn

- Bli kjent med regler og rutiner på datarommet.
- **Touch**: enkle øvelser med ledetastene.
- Kunne logge seg inn på Skrivebord og Fronter.
- **Fronter**: Finne fagsider og mapper i Fronter. Åpne dokumenter eller lenker i Fronter.
- **Word**: kunne velge skrifttype, velge skriftstørrelse, Lagre og åpne dokumenter, bruke små og store bokstaver, angreknappen, tekstskaping, og skrive ut.
- Lære flere funksjoner i "Paint" og lage tegninger.
- Bruke pedagogiske programmer i norsk og matematikk via eget fronterklasserom.
- Bruke nettsidene til læreverkene.

I løpet av skoleåret skal elevene ha:

Skriftlig innlevering i norsk for 2. trinn for hvert halvår.

3. og 4. trinn

3. trinn

- **Touch**: øvelser med ledetastene.
- **Fronter og webside**: Lære og bli mer kjent med fronter og skolens hjemmeside. Kunne finne tekster og undervisningsopplegg i fronter og lese gjennom.
- **Word**: kunne funksjoner som valg av skriftstørrelse og skrifttype, gjennom tekstskaping.
- **Lagring**: Kunne opprette egen mappe i Mine dokumenter (P).
- **Internett**: kunne navigere i skolens hjemmeside, bruke lenker og pil frem og tilbake
- Lære om **søkemotorer**, f.eks. Internett Explorer, Chrome, Firefox
- **Nettvett** se bl.a. iktplan.no
- Bruk av relevante pedagogiske programmer og nettbaserte ressurser og lærebøker.
- **Paint**: Lære flere funksjoner i Paint, bli kjent med flere verktøy.
- **PowerPoint**: Lære å lage enkle lysbilder, skrive og sette inn bilde. (Bruke PowerPoint)

I løpet av skoleåret skal elevene ha:

Skriftlig innlevering i fag for 3. trinn for hvert halvår.

4. trinn

- **Touch:** øvelser med ledetastene. Benytte tilgangen på Touch for oppgaver hjemme
- **IKT-begreper:** Kunne begrepene: søkeord, nettsider, chatting, msn, e-post, mapper, filer, font, formatering og lagring
- **Word:** kunne å merke tekst, kopiere/limme inn tekst og bilder, sette inn utklipp eller bilder, sette inn autofigurer, forandre bokstavyper (fonter), streke under, utheve, midtstille tekst
- **Excel** - Regneark: sette inn og skrive i tabell, endre farger i celler, kunne begrepene celle, kolonne, og rad. Statistikk og grafer
- **PowerPoint:** kunne lage enkle presentasjoner
- **Internett:** kunne gå til sider via nettadresser og søke etter relevant informasjon/bilder på nettet.
- **Nettvett:** Kunne enkle regler for personvern. [se iktplan.no](http://se.iktplan.no)
Kunne om krenkende innhold via e- post eller nettsamfunn, blogger, msn, spill. [se iktplan.no](http://se.iktplan.no)
Kritisk til bruk av kilder/samle inn informasjon fra flere kilder som vurderingsgrunnlag. [se iktplan.no](http://se.iktplan.no)
- **Paint:** Bruke alle funksjonene(verktøykassa) i Paint til å tegne
- Bruk av relevante pedagogiske programmer.
- **Fronter:** Kunne laste opp filer til fronter og legge dem i riktig mappe, svare på prøver. Kjenne fagsider og utnytte digitale ressurser der.

I løpet av skoleåret skal elevene:

- Levere inn oppgaver der elevene viser at de kan læringsmålene i denne planen.
- Skriftlig innlevering i norsk for hvert halvår.

5. trinn

- **Touch:** Videreføre og arbeide regelmessig med touch. Benytte tilgangen på Touch for oppgaver hjemme
- **Word:** Lage tabeller, kunne bruke merknader, sette inn lenker,
- **PowerPoint:** utvikle redskapet videre, sette inn lenker, sette inn bilder, "sett inn" – funksjonen generelt med ulike muligheter, utnytte animasjoner, lage punktlistor
- **Excel:** Lage tabeller/statistikk knyttet til oppgaver i fag, kunne velge stolpediagram, sektordiagram, pyramidediagram, summer-funksjonen.
- **Fronter:** Delta i diskusjonsforum, benytte e-post
- Internett med kildekritikk: Se nettvettreglene på f.eks.: www.brukhue.com
<http://www.dubestemmer.no>
- Bilde: Klippe og lime bilder i Paint/PhotoScape

I løpet av skoleåret skal elevene:

- Bruke Excel i forbindelse med matematikk og naturfag.
- Bruke PowerPoint el Mindomo til å presentere fagstoff, f.eks. i Samfunnsfag, naturfag, RLE
- Bruke Paint/ PhotoScape/Picture Manager til idéutvikling innenfor f.eks. produktfremstilling i Kunst og håndverk
- Bruke Word/Excel til innlevering og eget arbeid

6. trinn

- **Touch:** Videreføre og arbeide regelmessig med touch, benytte tilgang på Touch for oppgaver hjemme
- **Word:** Topptekst og bunntekst, bli bedre kjent med "Sett inn" -funksjonen,
- **PowerPoint:** sette inn lyd, sette inn video, hensiktsmessig layout
- **Excel:** Oppgaver knyttet til Multi 6 a og b statistikk, formler for addisjon og multiplikasjon

- **Fronter:** Bruke Innleveringsverktøyet, e-post, delta i diskusjonsforum, f.eks. på biblioteksidene
- **Internett med kildekritikk,** se eksempler og oppgaver i iktplan.no
- **Bildebehandling:** Kunne alle funksjonene i Paint, laste opp bilder i Paint, kunne endre bildestørrelse i Paint / Microsoft Office Picture Manager / PhotoScape
- Bruke **Creaza** for å skape en kortfilm, tegneserie, tankekart.
- **Musikk/lyd/video:** Elevene skal spille inn en komposisjon på data ved hjelp av egnet program, elevene skal spille inn en film og redigere den i et egnet dataprogram

I løpet av skoleåret skal elevene:

- Bruke Excel i forbindelse med matematikk og naturfag.
- Bruke PowerPoint til å presentere fagstoff
- Bruke PhotoScape/Picture Manager til idéutvikling innenfor produktfremstilling i f.eks. Kunst og håndverk
- Forstå og lage en animasjon vha. Pivot Stickfigure Animator
- Bruke Word til en del innleveringer og eget arbeid i ulike fag
- Kunne bruke Creaza og lage og levere tankekart vha. Mindomo

7. trinn

- **Touch:** Videreutvikle ferdigheter i Touch med regelmessige oppgaver hjemme. Ta sertifikat som viser hastighet og nøyaktighet
- **Word:** Topptekst/bunntekst, tabeller, fargelegge celler og kantlinjer, tegne nye celler med tegnefunksjonen, sette inn automatisk innholdsfortegnelse, forside, sette inn bilder, formatere bilder, plassering av bilder på forskjellige steder i en tekst (for eksempel ved å velge "tett"), sette inn forskjellige verktøylinjer, lære godt å bruke høyreklikk -menyen i Windows - programmer,
- **PowerPoint:** Kunne bruke de viktigste funksjonene, kunne sette inn bilder, video, lyd, lenker
- **Excel:** Lærebok: Multi 7a + b oppgaver i statistikk + formler, ulik formatering av celler Lære formler for addisjon, subtraksjon, multiplikasjon, divisjon.
- **Fronter:** Repetere og utvikle bruken av Fronter til innleveringer, samarbeid
- **Internett m. kildekritikk** Vurdering av internettadresser, lære å oppgi kilder, kunne søke mer effektivt, vurdere nettsider i forhold til aktuell oppgave. Nettvett- begreper-regler, se oppgaver og eksempler i ikplan.no
- **Bildebehandling:** Lære følgende funksjoner i PhotoScape: Animasjoner, manipulering av bilder, lage bilder med utgangpunkt i f.eks. Clip Art, endre bildestørrelse, beskjære bilder, bli kjent med de ulike redskapene for å lage effekter
- **Musikk/lyd:** Enkel redigering av innspilt lyd med utprøving av effekter,

I løpet av skoleåret skal elevene:

- Bruke Excel til å lage formler for alle regneartene, kunne sortere, benytte statistikk med diagrammer, lage regnskap og budsjetter
- Arbeide regelmessig med Touch
- Levere oppgave i Word, der de benytter autogenerering av forside, innholdsfortegnelse, topptekster, bunntekster, sidetall, noter, ulike fonter
- Lage animasjoner og manipulasjoner i Pivot Stickfigure Animator/PhotoScape

Spesialklassene

- Gi elever med IOP-planer tilgjengelighet og trening i å mestre tilpasset pedagogisk programvare på egen hånd og i små grupper
- Gi individuelt tilpasset opplæring og bruke IKT- baserte læringsprogrammer optimalt